

24. Wielka Brytania

	PKB (mld USD)	dynamika PKB (%)	PKB per capita (USD)	inwestycje (% PKB)	inflacja (%) (CPI)	stopa bezrobocia (%)
Wielka Brytania	1666	2,2	27700	16,2	1,4	5

Wielka Brytania jest jedną z potęg gospodarczych świata (6 miejsce w świecie, po USA, Japonii, Niemczech, Włoszech i Francji, ok. 4% produktu świat.). Jest kolebką nowoczesnego przemysłu. Rolnictwo odgrywa drugorzędną rolę w gospodarce Wielkiej Brytanii (zatrudnienie poniżej 2%). Rozwinięte jest rybołówstwo przybrzeżne i dalekomorskie. Rozwinięta turystyka zagraniczna (ok. 15 mln gości rocznie) i krajowa.

Gospodarka brytyjska jest jedną z najbardziej rozwiniętych w Unii Europejskiej. Na świecie jest drugim, po Stanach Zjednoczonych inwestorem, a także drugim na świecie biorcą bezpośrednich inwestycji zagranicznych. Wielka Brytania w 2002 r. zanotowała niższy od zakładanego wzrost gospodarczy. Przeciętne tempo wzrostu PKB wyniosło 1,8% i było wyższe od tempa wzrostu gospodarek Niemiec czy całej UE-15. W tym samym okresie poziom inflacji wyniósł 1,3% i był jednym z najniższych w strefie UE. Wpływ na niższe od zakładanego tempo wzrostu gospodarczego miała sytuacja na rynkach międzynarodowych. Oznaki osłabienia gospodarki uwidoczniły się na londyńskiej giełdzie, gdzie odnotowano spadki indeksów rzędu 25%. W 2002 r. odnotowano także spadek poziomu inwestycji o 8,5% w stosunku do roku poprzedniego.

24.1. Zakładanie działalności gospodarczej

W Wielkiej Brytanii wszystkie podmioty gospodarcze, zarówno krajowe, jak i zagraniczne, obowiązuje zasada równorzędnego traktowania. Nie ma ograniczeń co do transferu zysków i kapitału, zaciągania kredytów przez firmy obce, oraz w nabywaniu nieruchomości przez osoby zagraniczne. Budynki wykorzystywane do prowadzenia działalności gospodarczej muszą uzyskać certyfikat stwierdzający prawidłowe zabezpieczenie przeciwpożarowe.

24.2. Formy prawne działalności gospodarczej

1. Spółka zwykła (*Partnership*) jest rezultatem zawarcia umowy pomiędzy wspólnikami, których celem jest osiągnięcie zysku. Spółka zwykła nie posiada osobowości prawnej (z wyjątkiem Szkocji). Konstrukcja spółki wywodzi się z prawa precedensowego. Liczba wspólników jest zazwyczaj ograniczona do 20 i są oni solidarnie odpowiedzialni za zobowiązania spółki.
2. Spółka zwykła z ograniczoną odpowiedzialnością części wspólników (*Limited Partnership*) podlega obowiązkowi rejestracji. Jej konstrukcja opiera się na prawie stanowionym. Występują w niej dwie kategorie wspólników:
  - *general partners*, którzy są odpowiedzialni bez ograniczeń za prowadzenie spółki i jej zobowiązania,
  - *limited partners*, których odpowiedzialność ograniczona jest do wysokości wkładów kapitałowych; *limited partners* nie uczestniczą w zarządzaniu spółką.
3. Spółki korporacyjne tworzone są na podstawie aktu królewskiego lub parlamentarnego. Uzyskują osobowość prawną poprzez wpis do rejestru.
4. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (*Limited Company*) jest najpopularniejszą formą prowadzenia działalności gospodarczej w Wielkiej Brytanii. Dzieli się na spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością do wysokości udziałów (spotykana najczęściej) lub do wysokości gwarancji. W przypadku likwidacji spółki lub jej niewypłacalności, udziałowcy zobowiązani są do uzupełnienia funduszy spółki poprzez wniesienie należnych i

niewypłaconych dotychczas udziałów. Dokumenty niezbędne do założenia spółki z ograniczoną odpowiedzialnością to:

- *Memorandum of Association* – pełni rolę umowy założycielskiej i statutu spółki; zawiera następujące informacje: nazwa spółki, miejsce zarejestrowania siedziby, cele i zakres działalności, oświadczenie o ograniczonej odpowiedzialności, suma kapitału, i in.;
  - *Articles of Association* – określa m.in. prawa udziałowców (akcjonariuszy), zasady przekazywania udziałów (akcji), procedurę zwoływania i prowadzenia walnego zgromadzenia, kompetencje zarządu, zasady wypłaty dywidend oraz tworzenia rezerw;
  - wypełniony formularz *Form 10*, który zawiera informacje o zarządzie oraz adres organu rejestrowego;
  - wypełniony formularz *Form 12*, który stanowi deklarację statutową zgodności ze wszystkimi wymaganiami prawnymi dotyczącymi otwierania spółki.
5. Oddział i filia. Firmy zarejestrowane poza terenem Wielkiej Brytanii, Irlandii Północnej i Gibraltaru mogą zarejestrować w Wielkiej Brytanii oddział lub “*place of business*” w organie rejestrowym (*Companies House*). Następnie w okresie do 1 miesiąca do organu rejestrowego należy dostarczyć następujące dokumenty: nazwisko i adres przynajmniej jednej osoby zamieszkałej w Wielkiej Brytanii uprawnionej do reprezentowania firmy macierzystej, poświadczoną kopię dokumentów określających status firmy macierzystej oraz informację o członkach zarządu firmy macierzystej. Po zaakceptowaniu złożonej dokumentacji zostaje wydany dokument stwierdzający fakt rejestracji (wraz z numerem i datą). Po tym fakcie, oddział lub “*place of business*” zaczyna funkcjonować według zasad obowiązujących firmy brytyjskie. Firma macierzysta ma obowiązek corocznego składania do organu rejestrowego w Wielkiej Brytanii kopii własnych sprawozdań finansowo-ekonomicznych. Ponadto należy informować organ rejestrowy o wszelkich zmianach zachodzących w firmie macierzystej (zmiana nazwy, aktu założycielskiego, składu zarządu, adresu itp.).

24.3. Podatek dochodowy od osób prawnych

W Wielkiej Brytanii za pobór podatków bezpośrednich odpowiada Rada Dochodów Państwa (*Board of Inland Revenue - IR*).

Podstawowa stawka podatku dochodowego od osób prawnych wynosi 30% i obejmuje ona przedsiębiorstwa, których dochody wynoszą powyżej 1.500.001 funtów. Dla małych i średnich przedsiębiorstw stawkę podatkową ustalono na poziomie 20% dla przedziału dochodowego 50.000 – 300.000 funtów. Istnieje również stawka początkowa 10% dla przedziału 0 - 10.000 funtów.

Marginal relief (ulga przedziałowa) jest ulgą podatkową obliczaną dla kwot dochodów znajdujących się między podstawowymi przedziałami, wyznaczonych przez stawki opodatkowania. Podatek dla dochodów w tym przedziale oblicza się wg stawki dla górnej granicy dochodów, minus ulga (*marginal relief*). Dla dochodów znajdujących się w podstawowych przedziałach podatek oblicza się bez ulgi podatkowej.

24.4. Podatek od towarów i usług

W Wielkiej Brytanii instytucją odpowiedzialną za pobór podatku od towarów i usług (VAT) oraz podatku akcyzowego jest Urząd Cel i Akcyzy Jej Królewskiej Mości (*Her Majesty's Customs and Excise*).

W Wielkiej Brytanii istnieje obowiązek rejestracji płatników VAT. Obowiązek taki powstaje wówczas, gdy przez okres ostatnich 12 miesięcy wartość obrotów podlegająca opodatkowaniu VAT wyniesie co najmniej 54.000 funtów brytyjskich. Istnieje także możliwość dobrowolnego zarejestrowania się jako płatnik podatku VAT, gdy próg obrotów jest niższy.

Podstawowa stawka VAT 17,5% obejmuje większość towarów i usług. Stawkę preferencyjną VAT 5% stosuje się w przypadku paliw i energii dostarczanych na terenie Wielkiej Brytanii dla domów i instytucji charytatywnych. Stawka ta obejmuje także adaptacje budynków na cele handlowe lub do zamieszkania, a także sprzedaż fotelików samochodowych dla dzieci.

Dla pewnej grupy towarów stosuje się stawkę 0%. Dotyczy to większości produktów żywnościowych, budowy nowych domów mieszkalnych, ubrań dla dzieci, samochodów przystosowanych do użytku przez inwalidów, transportu publicznego i książek, i in.

W przypadku niektórych dostaw towarów i usług jest możliwe uzyskanie zwolnienia z VAT. Dotyczy to m.in. ubezpieczeń, dzierżawy ziemi i budynków (oprócz garaży, miejsc parkingowych, hoteli lub pomieszczeń hotelowych), usług zdrowotnych oraz w pewnym zakresie szkolnictwa i doskonalenia zawodowego. Wielka Brytania wprowadziła także jednolitą stawkę VAT 4% dla rolników.

Wyróżnia się dwa rodzaje podatku VAT. Pierwszy, nazywany podatkiem wytwórczym (*output tax*) obejmuje dostawy towarów i usług dostarczanych przez podatnika. Podatek VAT płacony przy nabywaniu towarów i usług zwany jest podatkiem wsadowym (*input tax*). Firmy rozliczają z urzędem podatkowym jedynie różnicę między wartościami obu rodzajów podatków.

24.5. Ważne adresy

- Ambasada RP w Londynie: www.polishembassy.org.uk
47 Portland Place
London W1B 1JH
tel. 0044 87 07 74 27 00
0044 87 07 74 27 02
- Wydział Ekonomiczno – Handlowy Ambasady RP w Londynie:
www.polishemb-trade.co.uk
15 Devonshire Street
London W1G 7AP
tel. 0044 20 75 80 54 81
- Department of Trade and Industry: www.dti.gov.uk
- London Chamber of Commerce and Industry
33 Queen Street
London EC4R 1AP
tel. +44-20-7203 1828
fax +44-20-7489 0391
- British-Polish Chamber of Commerce
55 Prince's Gate
Exhibition Road
London SW7 2PG
tel. +44-20-7591 0057
fax +44-20-7591 0067
e-mail: bpcc@cwcom.net
- Polish Business Club
Park Royal Business Center
Suite 28, Park Royal House
23 Park Royal Road
London NW 10 7JH

tel. +44-20-8961 4114
fax +44-20-8961 4113
e-mail: staff@polishbusiness.com.uk

- British Trade International
Bay 769 Kingsgate House
66-74 Victoria Street
London SW1E 6SW
tel. +44-20-7215 8227
fax +44-20-7215 8161
e-mail: adam.robinski@lond04.dti.gov.uk